

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ

**До 25-ліття Університету «Україна»
та 75-ліття Загальної Декларації прав людини**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
V Всеукраїнської науково-практичної конференції**

5-6 грудня 2023 р. || м. Полтава

**КАФЕДРА ПРАВознавства та фінансів
Полтавського інституту економіки і права
Університету «Україна»**

Полтава – 2023

Редакційна колегія

Надія Мякушко – докторка філософії у галузі політичних наук, кандидатка політичних наук, доцентка, директорка Полтавського інституту економіки і права.

Сергій Короед – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Роман Шаравара – кандидат економічних наук, доцент, перший заступник директора Полтавського інституту економіки і права.

Руслан Басенко – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи, міжнародної та грантової діяльності Полтавського інституту економіки і права, докторант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (**відповідальний редактор**);

Геннадій Аванесян – доцент кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 5-6 грудня 2023 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» ; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ПІЕП, 2024. 366 с

У збірнику матеріалів представлено доповіді і повідомлення наукового зібрання вчених, організаторів освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців-практиків, здобувачів різних ступенів освіти, які присвячені концептуальному та практико-орієнтованому осмисленню правових, соціокультурних та економічних вимірів сучасної дійсності в умовах воєнного стану в Україні. На конференції було обговорено доповіді докторів та кандидатів юридичних, політичних, економічних, філософських, педагогічних, історичних наук, практикуючих юристів, економістів, педагогів та інших фахівців з понад п'ятнадцяти регіонів України.

Розрахований на вчених, викладачів і здобувачів закладів освіти, усіх, хто залучений до науково-теоретичного аналізу сучасного світу.

УДК 330.111.66(477):34

**Рекомендувала до друку вчена рада
Полтавського інституту економіки і права
15 лютого 2024 року, протокол № 4**

Автори несуть особисту відповідальність за повноту висвітлення досліджуваного питання, системність викладу матеріалів, достовірність наведених фактів та їхню автентичність, правильне цитування, академічну добросовісність.

Статті друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

Передмова	11
Розділ 1	
Правове регулювання суспільних відносин в Україні	
в умовах воєнного стану	
Władysław Wornalkiewicz Iteracyjne korzystanie ze sztucznej inteligencji / Iterative use of artificial intelligence	12
Геннадій Аванесян, Анна–Марія Дерюга Правові засади усунення подвійного оподаткування	15
Карина Авраменко Окремі аспекти правового регулювання майнових відносин у сфері господарювання	19
Дмитро Аляпін Інформаційне суспільство, штучний інтелект та загроза прав людини.....	21
Анна Білокінь Деякі аспекти правового статусу акціонерних товариств.....	22
Лариса Білуха Інститут громадянства в умовах розбудови української державності	25
Андрій Бодня Особливості правового регулювання банківської діяльності в Україні.....	26
Діана Борщ Питання якості професійної мови юриста	27
Андрій Варварич Окремі питання правового регулювання інституту господарського договору.....	29
Ігор Гавришкевич Реалізація арештованого нерухомого майна боржника (земель сільсько- господарського призначення) через електронний торговельний майданчик	31
Олександр Глуценко Конституційне право на житло в умовах воєнного стану в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аспект.....	34
Анна Горбатко Деякі питання нормативного регулювання інституту господарських правопорушень.....	37
Віталій Горпиняк Кримінально-правові аспекти кібербезпеки ризикової діяльності під керуванням штучного інтелекту	38
Гліб Гусак Деякі питання нормативної регламентації інституту господарсько-правових санкцій.....	40
Дарина Замчій Трудові правовідносини в умовах формування інформаційного суспільства	42
Олександра Кармаза Медіація в Україні як позасудова форма захисту прав громадян: переваги та недоліки її застосування в умовах дії воєнного стану	43
Юрій Карпанець Деякі аспекти застосування спеціальних знань при розслідуванні військових злочинів в Україні	46

Дар'я Клименко Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: оптимізація строку покарання	48
Володимир Коваленко Джерела міжнародного гуманітарного права	50
Лариса Коваленко Фінансово-стратегічні пріоритети післявоєнної відбудови України	51
Данило Колесніков Зміни правової сфери в умовах глобалізаційних процесів	54
Тетяна Колотілова Застосування медіації в окремих сферах нотаріальної практики	55
Сергій Короєд Процесуальна економія як чинник забезпечення ефективності правосуддя в умовах воєнного стану	59
Тетяна Костенко Особливості правового режиму земель фермерських господарств.....	62
Алла Кравченко Збереження економічної безпеки як один із пріоритетів діяльності держави	64
Анастасія Краснова Корупційна складова в закладах вищої освіти України	65
Жанна Лазірська Правове регулювання екологічних прав в умовах воєнного стану	68
Карина Литовка Окремі аспекти правового регулювання укладення і виконання господарських договорів	69
Іван Лісний Основи державної антикорупційної політики в Україні	71
Галина Луцька Забезпечення реалізації права на спадкування на тимчасово окупованій території в умовах воєнного стану: науково-практичний аналіз законодавчих змін.....	72
Владислав Мамалицький Інформаційна війна: сучасні форми прояву та засоби протидії.....	75
Олексій Марко Медіаграмотність громадян в епоху дезінформації	77
Марія Мірошніченко Питання формування національно-центричної правничої еліти в Україні	80
Дарина Носаченко Адміністративно правовий статус суб'єктів державної антикорупційної політики в Україні.....	83
Олександр Одарюк Окремі питання класифікації цінних паперів.....	85
Ярослав Олександренко Проблеми застосування статті 115 КК України (умисне вбивство)	86
Ірина Орловська Коллективно-договірні роботи в умовах воєнного стану	87

Іван Паламарчук Щодо застосування норм законодавства при встановленні стимулюючих виплат державним службовцям АРМА	89
Євгеній Панов Окремі питання нормативного регулювання утворення суб'єкта господарювання	92
Олександр Петренко Окремі аспекти цивільно-процесуальних систем України та Німеччини.....	93
Олександр Пилипенко Філософія соціального детермінізму у ХХІ ст.	95
Катерина Пилипченко Деякі питання правового регулювання господарських правовідносини	98
Наталія Пухтіна Маргінальність як цивілізаційна риса правосвідомості українського суспільства	99
Євгенія Подріз Окремі аспекти правового статусу повного товариства.....	102
Анастасія Прохоренко Особливості подання скріншоту як доказу.....	104
Лідія Пулинець Роль практики європейського суду з прав людини у спорах з питань податків в Україні.....	107
Іда Романчук Правове регулювання відшкодування шкоди, завданої збройною агресією росії	110
Катерина Русіна Відповідальність за майнові злочини в умовах воєнного стану	112
Антон Рябокінь, Роман Артеменко Правові засади регулювання суспільних відносин в Україні.....	114
Наталія Рябокінь Пріоритетність української мови (за професійним спрямуванням) для здобувачів спеціальності 081 Право	115
Валерія Сергієнко Самопізнання як чинник утвердження деонтологічних принципів у діяльності юриста.....	116
Аліна Ситниченко Електронне урядування в умовах війни.....	118
Оксана Сівцова Правове регулювання екологічних прав людини в умовах воєнного стану	121
Олександр Скрипнюк Виклики російсько-української війни для політичного режиму України	123
Катерина Сорокопенець Правове забезпечення якісної освіти в умовах воєнного стану.....	126
Олена Стойко Реформування ЄС через перегляд договорів – позиція Європарламенту	128
Дмитро Стрілко Міжнародні тенденції у питанні правового регулювання віртуальних активів....	131

Софія Тарасюк

Правовий режим земель житлової та громадської забудов в умовах воєнного стану 132

Артур Тимощенко

Виклики для правової етики в епоху глобалізації та технологічних інновацій 136

Світлана Товста, Костянтин Парамонов

Основні джерела права країн мусульманської правової системи 137

Андрій Цветков

Особливості правового регулювання банківської діяльності в умовах євроінтеграції України 139

Євген Черних

Деякі питання міграційних процесів сучасного світу 142

Анатолій Чичкань

Менталітет українського суспільства як підґрунтя правової свідомості правників 143

Даяна Чумаши

Протидія корупції в секторі безпеки та оборони України 146

Андрій Шабалін

Захист цивільних прав у судочинстві Естонії: європейський досвід 149

Євгенія Юшко

Окремі обмеження прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного або надзвичайного стану 154

Віра Явір

Законодавство України про національні меншини: недоліки та виклики нової редакції профільного закону 156

Розділ 2

**Стратегічні пріоритети післявоєнної відбудови
фінансово-економічної системи України**

Євгеній Антоненко

Проблема класифікації фінансових інновацій 160

Іван Гуленко

Маркетинговий потенціал та його значення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства 162

Артем Задорожний

Цифрові фінанси: їх сутність та технології застосування 164

Дмитро Каташев

Поняття людського капіталу підприємства та значення його в процесі управління підприємством 167

Павло Килимнюк

Імідж та його значення в діяльності підприємства 169

Михайло Коваленко

Інноваційний клімат у інноваційному розвитку підприємства: його сутність, роль та механізми формування 170

Володимир Кожухівський

Значення конкурентоспроможності в системі управління підприємством 173

Жанна Кононенко, Олег Кононенко

Моделювання процесів підприємницької діяльності 175

Жанна Кононенко, Володимир Шило Прогнозування як елемент системи управління підприємством.....	177
Жанна Кононенко Суспільні аспекти інформаційної економіки	178
В'ячеслав Кошовий Мотивація персоналу як основна складова успіху організації	181
Юрій Ліпінський Шляхи підвищення ефективності менеджменту в сучасній організації.....	183
Олександр Лук'яненко Московське православ'я в структурі ідеології «руського мира	184
Богдан Мильтинський Система управління якістю продукції як невід'ємна складова менеджменту підприємства	188
Олександр Педоренко Ефективність діяльності підприємств у військовий час: виклики та стратегії.....	190
Максим Поліщук Управління витратами на підприємстві	192
Сергій Пругло Сутність фінансових інновацій та проблема оцінки їх впливу на фінансові ринки	194
Олексій Русін Корпоративна культура підприємства як чинник його успішного розвитку	196
Дмитро Стрикун Особливості введення у обіг центральними банками цифрових валют	197
Тарас Тарануха Кадрова політика підприємств та її ефективність.....	200
Борис Шевченко, Тетяна Непокупна Цифровий кредитний механізм: сутність, перспективи та ризики його застосування	202

Розділ 3

Консолідація соціокультурного життя України: аксіологічні, волонтерські, гуманітарні та освітні виміри

Олександр Апостолов, Альбіна Пшенична Участь співробітників Харківського технологічного інституту у військових заказах у роки Першої світової війни.....	205
Віталій Бажан Основні складові формування сучасного типу людини.....	207
Станіслав Близнюк, Ірина Нікуліна Операція «Відплата», або усунення ката харків'ян	209
Ярослав Блоха Світоглядні засади сучасного українського волонтерства: спільна мета та солідарність.....	211
Андрій Бойко Роль соціального партнерства ЗВО та установ соціального обслуговування у підготовці майбутніх фахівців до соціальної роботи з літніми людьми	214
Іван Буковецький Соціальна робота з молоддю в умовах поширення інтернет-мереж	216

Олександр Волощук	
Перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні	219
Єлизавета Гергель, Ольга Бацман	
Психологічні особливості підліткового віку	221
Катерина Горбик	
Принципи соціально-педагогічної роботи з багатодітними сім'ями	223
Олег Грицай	
Методи та напрямки психологічної терапії хворих на алкоголізм	226
Олег Грицай	
Особливості психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю	227
Віталій Дмитренко	
Становище парафіяльного духовенства Гетьманщини згідно з «Правами, за якими судиться малоросійський народ»	231
Олександр Єрмоленко	
Організаційно-наукова діяльність Василя Лобурця	233
Дмитро Журило, Роман Іщенко, Сергій Шустер	
Можливість використання досвіду відновлення країни по закінченню війни	236
Андрій Заводинський, Дмитро Сіняєв	
Про меценатство та волонтерство у роки Першої світової війни	238
Віталій Заїка, Світлана Костенко	
Психологічні особливості переживання тривожності дітьми з сімей внутрішньо переміщених осіб із зони бойових дій	240
Віталій Заїка, Максим Палець	
Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами як фактор їх соціальної адаптації	242
Віталій Заїка, Андрій Платов	
Особливості проявів ПТСР у військових після демобілізації	247
Віталій Заїка, Ірина Полянська	
Соціально-психологічна адаптація ВПО в умовах російсько-української війни	249
Віталій Заїка	
Суїцидальна інтервенція, як важливий метод психологічної корекції, направлений на збереження життя людини	252
Віталій Заїка	
Особливості українського перекладу англомовного психологічного дискурсу в науковій літературі	255
Анжеліка Іванова, Ольга Бацман	
Основні причини виникнення сімейних конфліктів	258
Володимир Кабачек, Євгеній Кунцев, Олексій Мартиненко	
Діяльність Харківського метрополітену в умовах російської агресії. Погляд очевидців	259
Андрій Каркач	
Особливості ціннісних орієнтацій юнаків, як чинник прояву їх самосвідомості ..	261
Андрій Каркач	
Самоставлення особистості як важлива категорія психологічної науки	264
Ганна Карпенко, Володимир Карпенко	
Потреби та особливості розвитку інклюзивного середовища у вищих військових навчальних закладах	265

Людмила Клеценко Особливості мотивації навчання майбутніх психологів із різним рівнем саморегуляції	267
Михайло Коваленко, Андрій Артем'єв Вплив соціокультурних факторів для інтерпретації захворювань у різночасового населення України	268
Жанна Кононенко Використання інформаційних технологій в економічному аналізі	274
Жанна Кононенко Прибутковість та резерви її підвищення	276
Наталія Кравченко Взаємозв'язок резильєнтності з розумовою працездатністю працівників соціального захисту	277
Ірина Кресіна Ідеологічний плюралізм vs ідеологічна багатоманітність	281
Любов Куторжевська Теоретичні аспекти вивчення студентами другого курсу дисципліни «Технології організації дитячого оздоровлення та відпочинку»	283
Андрій Ларін, Едуард Фахрутдінов, Владислав Литвиненко Участь викладачів Харківського технологічного інституту у виконанні військових заказів у роки Першої світової війни	287
Юрій Ліннік Роль емпатії та співчуття у формуванні громадянського суспільства під час подолання травматичної історії	289
Вікторія Мартинкус Рак молочної залози як психологічна проблема сучасного населення	292
Олександр Мацюк Онтологія і здоров'я: глибинні засади людського буття	294
Олександр Мельніков Вплив підліткової кризи на виникнення девіантної поведінки	295
Олександр Мельніков Прояви девіантної поведінки в підлітковому віці	297
Марина Міщенко, Анатолій Дубовицький, Владислав Яремко Деякі питання фінансового забезпечення студентів Харківського технологічного інституту до революції	301
Тетяна Могила Російські історичні міфи в гібридній війні росії проти України	303
Алла Мохаммед Типологія лідерства в психологічній науці	305
Алла Мохаммед Особливості становлення лідерства в умовах міжособистісної взаємодії підлітків	306
Світлана Олійник Охорона здоров'я громадян в контексті держави загального добробуту країн Східної Європи	309
Владлен Орлов Полтавські віхи життєпису Джамо бека Гаджинського	312

Ярина Орос Специфіка організації надання соціальних послуг у Хустському районному територіальному центрі соціального обслуговування Закарпатської області	315
Олег Остапенко Особливості горизонтальної соціальної мобільності в постіндустріальному суспільстві	318
Юліана Петрашко Особливості стилю життя осіб з особливими потребами	321
Ярина Пилипко Формування соціоекологічної культури майбутніх соціальних працівників	324
В'ячеслав Пушкар Основні пріоритети розвитку оборонно-промислового комплексу України після російсько-української війни	326
Вадим Разінков Геронтоосвіта як фактор самореалізації осіб літнього віку	330
Олександр Саєнко Політичний та культурний виміри сучасного націоналізму	332
Анна Сазонова Особливості психологічної травматизації військових в умовах бойових дій	334
Лариса Семеновська, Михайло Рамусь Індивідуалізація навчання: сучасний дидактичний вимір	336
Ігор Сердюк, Артем Євстратенко Будівля споруди курсів вогнестійкого будівництва під час Першої світової війни	339
Катерина Сидорчук, Ольга Бацман Психологічні особливості професійної діяльності соціального працівника	341
Тетяна Татаріна До проблеми нормативно-правового регулювання діяльності консультаційно-дорадчих органів у системі публічного управління України	342
Ірина Товариш Емоційний інтелект як психологічний феномен та чинник успішної міжособистісної взаємодії	346
Максим Товстий Вплив штучного інтелекту та біотехнологій на сучасне суспільство: філософський аналіз	350
Євгеній Шапошніков Проблема прояву аутоагресивної поведінки в підлітковому віці	352
Євгеній Шапошніков Суїцид як крайній прояв аутодеструктивної поведінки	355
Максим Щербак Антропологічна проблематика у філософії давньої Індії	357
Віра Яковенко Психологічні особливості професійних якостей жінки-керівника навчального закладу	358
Віра Яковенко Психологічні особливості жіночих стилів управління	366

Однак важливо пам'ятати, що жоден метод не може дати точний прогноз на сто відсотків. У побудові прогнозів також важливо враховувати вірогідність помилки. Крім того, найкращі методи моделювання не можуть гарантувати абсолютну точність, тому важливо розуміти можливість помилок та ризиків, пов'язаних з прогнозуванням. Результати будуть залежати від того, наскільки точні вхідні дані та які зовнішні фактори були враховані в аналізі. Тому для отримання більш точного прогнозу використовують поєднання кількох методів моделювання та порівняння їх результатів.

Процес прогнозування передбачає дослідження не однієї сторони діяльності підприємства чи однієї сторони проблеми. За необхідності настання моменту складання прогнозу увага звертається до кожної складової частини чи елемента внутрішнього середовища підприємства. Функціонування внутрішнього середовища та його взаємодія із зовнішнім залежить від можливих фінансових зусиль суб'єкта господарювання, тому прогнозування результатів діяльності підприємства відбувається поетапно, враховуючи всебічний розвиток подій.

Список використаних джерел:

1. Барбакура Д., Чебанова Т. Методи прогнозування вантажних перевезень транспортних компаній. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*, 2022. № 3(80), 78-86. URL: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2022-3-78-86>
2. Кононенко Ж.А, Песцова-Світалка О.С., Петренко В.О Прогнозування фінансових результатів як елемент планування розвитку діяльності підприємства. *Інфраструктура ринку*. Випуск 36. 2019. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/29.pdf
3. Погореленко Н. П., Глущенко О. В. Прогнозування: сутність і значення для реалізації монетарної політики. *Економічна теорія та право*. 2021. №4 (47). С. 25–52. URL: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2021-47-4-25>.

СУСПІЛЬНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Жанна Кононенко, к.е.н., доцент

На економічну систему та суспільство має значний вплив інформаційні технології, що стрімко розвиваються, вони динамічно використовуються в управлінні бізнес-процесами на підприємствах. Рівень існуючих інформаційно-комунікаційних технологій та збільшення об'ємів інформації є двома визначальними складовими сучасної економічної системи.

Інформаційна економіка – це реальний тип економіки, де фактори продуктивності і конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів головним чином залежать від їх здатності відтворювати, обробляти й ефективно використовувати інформацію, засновану на знаннях економічних процесів. Зазначимо, що інформаційну економіку можна ще визначити як економіку, де інформація є товаром та валютою [3].

Інформатизація суспільства – це свідома, наявна перебудова соціального інформаційного поля, винайдення нових технологій створення, обробки, передачі та залучення інформації і знань, ефективних методів інтелектуальної діяльності. Вона обумовлює радикальний крок всього людства у вирішенні життєво важливих проблеми ефективного використання людського потенціалу та

існуючих інформаційних технологій [2]. Суть інформатизації постає у забезпеченні соціально-економічних, юридично-правових, освітньо-культурних і науково-технологічних умов зберігання та активізації нових ідей, а також у створенні умов доступності інформації для її використання кожній людині.

На разі становлення інформаційної економіки постало декілька понять, зокрема, такі як «інформаційно забезпечене суспільство», «економіка знання», «нова економіка» та «мережева модель економіки», що на перший погляд постають як синоніми, однак по факту містять певні відмінності.

До основних ознак, що характеризують інформаційну економіку, відносяться такі як глобальність, висока продуктивність та зміна способу отримання прибутку. Глобальний підхід світової економіки дає можливість економічним суб'єктам господарювання працювати як єдине ціле в реальному часовому просторі у світовому прояві. Грошовий капітал вільно переміщується між всіма країнами, а це дає змогу країнам використовувати цей капітал у реальному часовому просторі. Збільшена продуктивність виникає завдяки залученню всіх видів ресурсів без часово-просторових та територіальних обмежень. Розширення способу отримання прибутку, що переходить від отримання ефекту масштабу на використання швидкості інновацій і здатності залучати й утримувати клієнтів [1].

Соціальний фактор інформатизації суспільства проявляється, з одного боку, у соціальній детермінації процесу інформатизації суспільства, а з іншого боку у впливі фактору розповсюдження сучасних інформаційних технологій на усі сфери життєдіяльності суспільства. Скоро плінність процесів інформатизації між людьми, їх зміст і спрямованість знаходяться в гармонійній залежності від соціального клімату, фактично-історичної та політичної обстановки, в якій обертається процес інформатизації. Економічні умови інформатизації суспільства постають у створенні матеріально-технічної бази, що забезпечуватиме для своїх членів можливість отримання, обробки та використання інформації.

На даний час можемо стверджувати, що інформаційна економіка це така економіка, де частина валового внутрішнього продукту забезпечується господарською діяльністю з виробництва, обробки, зберігання та розповсюдження інформації та знань. Це вказує на те, що в економіці відбувається зміна фактору зайнятості на користь інформаційних послуг, а інформаційна база стає основним показником розвитку економічної сфери людства.

В нашому розумінні економічну інформацію треба приймати передусім як інформаційний ресурс, що взагалі відрізняється від ресурсів фінансових, природних, трудових, технічних та інших. Інформація і знання виявляють велику цінність на теренах «кіберекономіки». Це дає можливість зменшити потребу в сировині, праці, часі, капіталі та інших ресурсах. Та, якщо ресурси землі, праці, сировини і навіть капіталу можуть бути обмежені, то інформація та знання (економіка знань) фактично безмежні та невичерпні. Отже, найбільш цінний ресурс є економіка знань. Зазначимо, що знання стали одним з факторів-видів ресурсів та однією з затребуваною споживацькою послугою. За весь час знання рахувалося як приватний товар. Зараз ця тенденція поступово змінюється. Практично з кожним роком знання, завдяки інформаційним технологіям, перетворюються у товар суспільний. Обсяги економічних знань, визначають технологічний рівень того чи іншого виробництва, а також держави на міжнародній арені. Інформація як факторний ресурс розвитку держави та суспільства на-

копичуватися, вдосконалюватися в процесі її використання, давати змогу використовуватися необмежено кількості разів, як за грошові кошти та і безоплатно [4].

Принцип продажу інформації не обмежує реалізацію цієї ж інформації ще раз. Сама по собі інформація має іншу складову собівартості, ніж матеріальні ресурси, крім того, вартість інформації не залежить від її сукупного об'єму, обсягу. Існуюче поняття «інформаційний ресурс» може бути пов'язане з відносно новим поняттям «інтелектуальний капітал» [3]. Як вважають фахівці інтелектуальний капітал має бути сумою людського та структурного капіталу. До людського капіталу можемо віднести сукупність знань, практичних навичок, різнобічних творчих здібностей робітників компаній, а також моральні цінності компаній та дотримання культури праці.

Наявна інформація є головним предметом при купівлі-продажу в інформаційному суспільстві, на відміну від матеріальних товарів.

До існуючих проблем процесу становлення інформаційного суспільства в Україні належать, такий як: малий темп розвитку (ніж показник середньосвітової) та, як наслідок низький рейтинг України у міжнародних показниках; такий як відсутність системної, багаторівневої, базованої на певній стратегії державної політики в інформаційно-соціально-комунікаційній сфері; такий як значний дисбаланс аудиторії мережі Інтернету за регіональними, та віковими ознаками; такий як малий показник швидкісних мереж доступу до мереж Інтернету; такий як брак кваліфікованих кадрів, внаслідок перетоку прогресивної молоді у комерційні структури. Таким чином зазначимо, що коли кількість та якість потоку інформації, змістовне заповнення інформаційного простору є залежним від інституціонального чинника самого суспільства і водночас постає критичним елементом існуючої інфраструктури, направлені дії уряду і держави при розробці інформаційної стратегії мають визначатися фундаментальним напрямом формування інформаційної економіки, втіленням принципів, важелів, культури, структурних складових елементів інноваційного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Бажал Ю. Інформаційна економіка URL: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2430/1/Bazhal_Informatsiyна_ekonomika.pdf.
2. Грибовська Ю., Кононенко, Ж.. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. *Економіка та суспільство*, (47). 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>
3. Гринкевич С.С., Теоретико-прикладні аспекти становлення інформаційної економіки в Україні. *Стратегічні пріоритети*. № 1 (34), 2015 р. С. 56–62. URL: [sra_2015_1_10.pdf](sra_2015_1_10.pdf)
4. Кононенко Ж., Грибовська Ю., Карнаухова Г. Інформаційно-аналітичне забезпечення в системі управління підприємством. *Економіка та суспільство*, (47). 2023 URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-74>

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА УСПІХУ ОРГАНІЗАЦІЇ

В'ячеслав Кошовий,

*здобувач другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»*

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»

Науковий керівник: Наталія Чеснік,

к.е.н., доцент кафедри бізнесу і права

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»

Поведінка людини характеризується двома функціональними та взаємопов'язаними сторонами: спонукальною і регуляційною. Спонукальна сторона сприяє забезпеченню активізації і спрямованості поведінки, а регуляційна сторона відповідає за те, як складається з початку і до кінця конкретна ситуація.

Психічні процеси, явища і стани: відчуття, сприйняття, пам'ять, уява, увага, мислення, здібності, темперамент, характер, емоції - все це забезпечує в основному регуляцію поведінки особистості [1].

Мотив - це внутрішня стійка психологічна причина поведінки чи вчинку людини. Термін "мотивація" є ширшим поняттям, ніж термін "мотив". Слово "мотивація" вживається в психологічних науках у подвійному змісті:

1. це система факторів, які характеризують поведінку людини (до них відносять потреби, мотиви, цілі, наміри, прагнення та багато іншого);
2. це характеристика процесу, який стимулює і підтримує поведінкову активність певному рівні. Мотивація в такому випадку є сукупністю причин психологічного характеру, які характеризують поведінку особистості, її спрямованість та активність [2].

Мотивація персоналу є основою і кінцевою мірою успіху як організації в цілому, так і системи якості. Щоб досягти успіху, мотивація персоналу повинна застосовуватися на всіх рівнях управління організацією і впливати на всі види організаційних одиниць: кожного співробітника, локальні колективи окремих підрозділів і колектив всієї організації.

Відношення особистості до праці в основному може характеризуватись прагненнями (або відсутністю прагнень) до максимального виявлення своїх фізичних та духовних сил, а також використання власного досвіду і знань, здібностей для досягнень конкретних кількісних та якісних результатів праці. Це відношення проявляється в поведінці, в мотивації та оцінюванні праці [3].

Окрім мотивів, потреб та цілей як стимулів поведінки особистості варто розглянути також інтереси, завдання, бажання та наміри. Інтереси є особливим мотиваційним станом пізнавального характеру, інтереси, як правило, не пов'язують з якоюсь певною, необхідною на даний час потребою.

Мотивація персоналу - це комплекс заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці працівників. Стимулювання працівників полягає у діях керівництва, націлених на залучення та утримання ефективних для підприємства кадрів, з метою отримання максимальної віддачі від їхньої праці. Ефективно працюватиме лише той працівник, який позитивно ставиться до своєї діяльності, отримує від неї задоволення та вигоду, бачить подальші перспективи.

Мотивація персоналу є ключовим елементом успіху організації, завдяки чому задоволений, мотивований та залучений персонал сприяє підвищенню продуктивності, збільшенню якості роботи і, нарешті, досягненню стратегічних

Наукове видання

**ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ
РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ**

**Збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції
5-6 грудня 2023 р., м. Полтава**

Відповідальний редактор – *Руслан Басенко*
Комп'ютерний набір – *автори рукописів*

Електронне видання
Підписано до оприлюднення 15.02.2024 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Georgia
Ум. друк. арк. 25,6